

POSTANOWIENIE

Dnia 24 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

w sprawie **W. Ś.**

podejrzanego z art. 180a k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 24 kwietnia 2019 r., w trybie art. 535 § 3 k.p.k. kasacji obrońcy podejrzanego od postanowienia Sądu Okręgowego w L. z dnia 21 czerwca 2018 r., sygn. akt V Kz [...], utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w L. z dnia 19 kwietnia 2018 r., sygn. akt IV K [...]

p o s t a n o w i ł:

1. **oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
2. **zwolnić podejrzanego W. Ś. z kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, obciążając nimi Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 19 kwietnia 2018 r., sygn. akt IV K [...], Sąd Rejonowy w L. na podstawie art. 17 § 1 pkt. 2 k.p.k. w zw. z art. 31 § 1 k.k. umorzył postępowanie karne w sprawie W. Ś. o zarzucany mu czyn z art. 180a k.k. Na podstawie art. 93a § 2 k.k. w zw. 93b § 1 k.k. w zw. z art. 93c pkt 1 k.k. w zw. z art. 39 pkt 3 k.k. w zw. z art. 99 § 1 k.k. orzekł wobec W. Ś. środek zabezpieczający w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Nadto, na mocy art. 43 § 3 k.k. zobowiązał podejrzanego do zwrotu dokumentu uprawniającego do prowadzenia pojazdów mechanicznych właściwemu organowi.

Sąd Okręgowy w L., postanowieniem z dnia 21 czerwca 2018 r., sygn. akt V Kz [...], po rozpoznaniu zażalenia obrońcy podejrzanego W. Ś., utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie Sądu Rejonowego.

Od postanowienia Sądu Okręgowego kasację wywiódł obrońca podejrzanego, który na podstawie art. 438 pkt. 1 i 2 k.p.k. zaskarżonym postanowieniom zarzucił:

- „1. obrazę przepisów postępowania, która miała istotny wpływ na treść orzeczenia - art. 354a KPK; poprzez uznanie, że w przypadku wywołania opinii uzupełniającej (aktualizującej poprzednią opinię) nie jest konieczne dopuszczenie opinii biegłego psychologa, a także, że nie jest konieczne wysłuchanie na rozprawie biegłego psychologa w sytuacji, gdy opiniowanie przez psychologa i wysłuchanie tego biegłego jest obligatoryjne przy stosowaniu środka zabezpieczającego.
2. obrazę przepisów postępowania, mającą istotny wpływ na treść orzeczenia - art. 457 § 3 KPK, poprzez nierozpoznanie zarzutu obrazu art. 93b § 1 kk polegającego na błędnej jego wykładni i uznanie, że stosowanie środka zabezpieczającego jest konieczne aby zapobiec ponownemu popełnieniu przez sprawcę czynu zabronionego, w sytuacji gdy z postanowienia sądu pierwszej instancji wynikało, że jedyną przyczyną zastosowania środka jest przyjmowaniem przez podejrzanego określonych leków zaburzających prowadzenie pojazdów, nie jest zaś związane z zaburzeniami, które leżały u podstaw popełnionego już czynu zabronionego.
3. obrazę prawa materialnego - art. 93b § 1 kk poprzez błędną jego wykładnię i uznanie, że stosowanie środka zabezpieczającego jest konieczne, bowiem inne środki prawne określone na podstawie innych ustaw nie są wystarczające, aby zapobiec popełnieniu przez podejrzanego innego czynu zabronionego, w sytuacji, gdy wystarczającym środkiem byłoby administracyjne pozbawienie podejrzanego uprawnień przez właściwy organ administracji na podstawie ustawy o kierujących pojazdami.
4. obrazę prawa materialnego - art. 93b § 3 kk poprzez błędną jego wykładnię i uznanie, że środek zabezpieczający jest odpowiedni do prawdopodobieństwa jego popełnienia, w sytuacji, gdy z opinii biegłych psychiatrów wynika, że prawdopodobieństwa popełnienia przestępstwa jest niskie.”

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w L. do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację, Prokurator Prokuratury Rejonowej w L. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym.

Kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, skierowanym przeciwko orzeczeniu wydanemu przez sąd odwoławczy na skutek rozpoznania środka odwoławczego. Celem postępowania kasacyjnego jest bowiem wyeliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń dotkniętych poważnymi wadami w postaci bezzwzględnych przyczyn odwoławczych lub innych naruszeń prawa, ale o charakterze rażącym, a jednocześnie takich, które miały istotny wpływ na treść orzeczenia. Możliwość wniesienia skutecznej kasacji jest zatem istotnie ograniczona. Postępowanie kasacyjne nie jest z pewnością postępowaniem, które ponawiać ma kontrolę odwoławczą. W toku tego postępowania z założenia nie dokonuje się zatem kontroli poprawności oceny poszczególnych dowodów, nie weryfikuje zasadności ustaleń faktycznych i nie bada współmierności orzeczonej kary (zob. postanowienie SN z dnia 21 września 2017 roku, sygn. akt IV KK 276/17).

Analiza zarzutów kasacji oraz jej uzasadnienia, prowadzi do wniosku, że podniesione w niej zarzuty naruszenia prawa procesowego i materialnego, zostały sformułowane instrumentalnie, celem stworzenia iluzorycznych podstaw dla wniesienia nadzwyczajnego środka zaskarżenia, jakim jest kasacja.

Odnosząc się do pierwszego zarzutu kasacyjnego stwierdzić należało, że Sąd II instancji w sposób oczywisty nie mógł naruszyć art. 354a § 1 k.p.k. Przepis ten dotyczy bowiem postępowania przed sądem orzekającym o zastosowaniu środka zabezpieczającego, o którym mowa w art. 93a § 1 k.k., albo nakazu lub zakazów, o których mowa w art. 39 pkt 2-3 k.k. W realiach niniejszej sprawy to Sąd I instancji przeprowadził dowód z opinii biegłych psychiatrów i psychologa, a następnie wysłuchał biegłych na posiedzeniu w dniu 14 września 2017 r. Ponadto, w sprawie została w dniu 28 marca 2018 r. wywołana dodatkowa opinia biegłych psychiatrów (k. 236). Ten sam zespół psychiatrów wydawał również

opinię uzupełniającą (k. 251). W niniejszej sprawie zaskarżony przepis stosowany był zatem przez Sąd I instancji, a nie przez Sąd odwoławczy. Podkreślić należy, że Sąd II instancji nie dokonał w sprawie żadnych własnych ustaleń faktycznych, nie orzekał o środku zabezpieczającym, a jedynie kontrolował prawidłowość postępowania Sądu Rejonowego w zakresie jego zastosowania. Nie było też konieczności wysłuchiwania przez Sąd Okręgowy na posiedzeniu biegłych, którzy uprzednio wydali opinie i opinie uzupełniające. Co więcej, dostrzec należy, że zarzut tożsamy z niniejszym postawiony został już uprzednio, tj. w zażaleniu na postanowienie Sądu Rejonowego (pkt 5 zażalenia) i został rozważony przez Sąd odwoławczy. W świetle powyższego zarzut naruszenia art. 354a § 1 k.p.k. przez Sąd Okręgowy w L. uznać należało za oczywiście bezzasadny.

Z tych samych powodów oczywistą bezzasadnością cechują się zarzuty zawarte w pkt 3 i 4 kasacji, oparte na naruszeniu przepisów prawa materialnego, których to jednak Sąd odwoławczy w układzie faktycznym i prawnym niniejszej sprawy nie stosował. Podniesione zarzuty skierowane są przeciwko orzeczeniu Sądu II instancji, podczas gdy Sąd ten przepisów art. 93b § 1 i 3 k.k. nie stosował. Z treści zaskarżonego kasacją orzeczenia wynika, że Sąd II instancji badał jedynie zasadność orzeczenia Sądu Rejonowego w zakresie podniesionych zarzutów, co finalnie doprowadziło do utrzymania go w mocy.

Ponadto, dostrzec należy, że sformułowane w kasacji zarzuty są w tym zakresie tylko i wyłącznie ponownym odwołaniem się do już rozważonych zarzutów zażaleniowych. Podkreślić trzeba, że Sąd II instancji rozpoznając zażalenie podejrzanego wskazał powody, dla których stanowisko Sądu Rejonowego o stosowaniu środka zabezpieczającego było prawidłowe i konieczne (art. 93b § 1 k.k.), odwołując się zarówno do charakteru choroby (możliwości występowania urojeń w trakcie prowadzenia pojazdów mechanicznych), jak też bezskuteczności stosowanego wobec podejrzanego środka o charakterze administracyjnym, który nie przyniósł zamierzonych rezultatów i nie wyeliminował podejrzanego jako uczestnika ruchu drogowego. Przedstawiona w kasacji argumentacja jest w tych okolicznościach nieuprawnioną próbą wymuszenia ponownej analizy w tym zakresie. Podobna ocena dotyczy zarzutu z pkt 4 kasacji, związanego z zarzucanym naruszeniem zasady proporcjonalności (art. 93b § 3 k.k.). Dodać

należy przy tym, że treść tego przepisu wskazuje, iż środek zabezpieczający i sposób jego wykonywania powinien być odpowiedni do stopnia społecznej szkodliwości czynu zabronionego, który sprawca może popełnić, oraz prawdopodobieństwa jego popełnienia, a także uwzględniać potrzeby i postępy w terapii lub terapii uzależnień. W związku z powyższym odwoływanie się przez skarżącego tylko i wyłącznie do wniosków opinii, w której stwierdzono, że prawdopodobieństwa popełnienia przestępstwa jest niskie, stanowi wybiórcze podejście do zasad stosowania środków zabezpieczających. Skarżący w swoich rozważaniach pomija takie kwestie jak stopień społecznej szkodliwości czynu, czy też te związane z dotychczasowym sposobem życia (nierespektowaniem decyzji administracyjnych dotyczących cofnięcia uprawnień do kierowania pojazdami), które uprawniały Sądy orzekające w sprawie skarżącego do stwierdzenia, że prawdopodobieństwo popełnienia czynu występuje.

Jedynym zarzutem zawartym w kasacji związanym z zakresem kontroli instancyjnej jest, podniesiony w jej pkt. 2, zarzut obrazy art. 457 § 3 k.p.k. poprzez nierozpoznanie zarzutu obrazy art. 93b § 1 k.k. W ocenie Sądu Najwyższego nie sposób jednak podzielić stanowiska skarżącego i stawiać Sądowi II instancji skutecznie zarzutu nieprawidłowej kontroli odwoławczej, polegającej na nierozważeniu zawartego w zażaleniu zarzutu naruszenia art. 93b § 1 k.k., skoro przeczy temu treść uzasadnienia postanowienia Sądu odwoławczego. Sąd ten, orzekając w granicach zarzutów zawartych w zażaleniu, wskazał, z jakich powodów stanowisko skarżącego nie jest słuszne. Przypomnieć należy, że Sąd Rejonowy orzekając w sprawie podejrzanego uznał, że stwierdzone u niego schorzenie uzasadnia konieczność zastosowania środka zabezpieczającego, ponieważ w trakcie prowadzenia pojazdów mechanicznych mogą wystąpić urojenia, te zaś mogą spowodować ze strony W. Ś. zagrożenie bezpieczeństwa w komunikacji. Dokonując kontroli prawidłowości rozstrzygnięcia w tym zakresie Sąd II instancji odwołał się do wniosków płynących z przeprowadzonych opinii biegłych, którzy stwierdzili, że charakter stwierdzonej w podejrzanego choroby jest przewlekły, zaś z powodu stosowanych leków podejrzanym nie powinien prowadzić pojazdów mechanicznych. Na okoliczności te wskazał w uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia. W świetle tych ustaleń nie sposób zatem także zgodzić

się ze skarżącym, że jedyną przyczyną zastosowania środka zabezpieczającego są przyjmowane leki i ich skutki psychosomatyczne. Wprawdzie z opinii uzupełniającej biegłych specjalistów psychiatrów z dnia 15 kwietnia 2018 r., wynika, że zażywane leki samoistnie wykluczają prowadzenie pojazdów, obsługę maszyn i urządzeń mechanicznych, niemniej jednak jak wskazano w orzeczeniach obu Sądów podstawą zastosowania środka zabezpieczającego wobec W. Ś. były stwierdzone uporczywe zaburzenia urojeniowe i ich negatywny wpływ na zachowanie podejrzanego jako uczestnika ruchu drogowego. W tych okolicznościach zarzut naruszenia art. 457 § 3 k.p.k. poprzez nierozpoznanie zarzutu obrazy art. 93b § 1 k.k. uznać należało za oczywiście bezzasadny.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy oddalił kasację obrońcy podejrzanego jako oczywiście bezzasadną.

Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k. podejrzanego zwolniono od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.

a